

* МІЖНАРОДНИЙ «РОРУМ "ІННОВАТИКА В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ" КРУГЛИЙ СТІЛ КА«РЕДРИ *

**Ірина
Кравченко,**

кандидат пед. наук, доцент, кафедри педагогіки і психології вищої школи НПУ імені М.П.Драгоманова

Ретроспектива наукових шкіл

лідер. На особливу увагу заслуговують наукові школи В. Антоновича, В. Вернадського, С. Гогоцького, М. Ланге, М. Максимовича, М. Пирогова, І. Сікорського, С. Чавдарова, Г. Челпанова, П. Юркевича як визначних учених-викладачів XIX - XX ст.

Зокрема, В.Б. Антонович (1834 - 1908) - археолог, антрополог і нумізмат, фундатор документального напрямку в історіографії та історичній географії в Україні, засновник київської школи істориків, що заклала підвалини сучасної української історичної науки. Представниками істо-

ричної школи В.Антоновича вважають М.Грушевського, Д.Багалія, М.Дашкевича, В.Доманицького, І.Каманіна, М.Довнар-Запольського, В.Щербину та ін.

Досить відомою у світі є наукова школа В.І. Вернадського - видатного мислителя-енциклопедиста, ученого-природодослідника, засновника біохімії, біогеології, радіогеології, першого президента Української академії наук (1918 - 1921). Розробив теорію ноосфери (тобто сфери розуму), згідно з якою на планеті формується новий стан світу людини -

женим діячем науки УРСР (1943), професором, чл.-кореспондентом АПН РРФСР (1947) С.Х. Чавдаровим. Він зробив значний внесок у розробку актуальних педагогічних проблем, узагальнив досвід розвитку радянської педагогіки в Україні. Всебічно обґрунтував принципи і методи навчання. За його редакцією вперше було видано підручник "Педагогіка" (1940) українською мовою.

М.М. Ланге (1858 - 191) - видатний вітчизняний психолог, один з основоположників експериментальної психології, педагог. У 1895 р. при Новоросійському університеті створив одну з перших експериментальних лабораторій, де проводив свої психологічні експерименти в галузі сприймання і уваги. В результаті досліджень сформулював закон перцепції, розробляв моторну теорію уваги. Виступав за поєднання розумового виховання з фізичною працею.

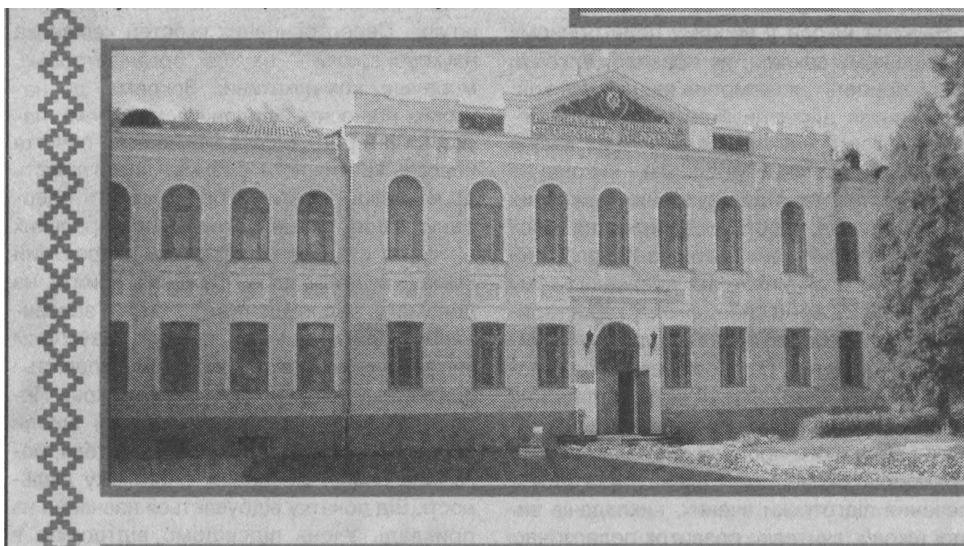
М.І. Пирогов (1810 -1881) - відомий хірург і анатом, основоположник військово-польової хірургії та хірургічної анатомії, вчений, педагог, громадський діяч. Першим розробив наркоз і застосував його у воєнно-польових умовах, основи кістково-пластичних операцій! Обґрунтував ідею загальнолюдського виховання. Розробив проект нової шкільної системи і структури загальноосвітньої школи на основі принципу єдиної школи. Ста-

Творче об'єднання «ГАЛУЗЬ»

У зв'язку із інтеграцією вищої освіти України в європейський освітній простір вагомим значенням набуває вивчення, узагальнення, актуалізація діяльності українських наукових шкіл, оскільки саме вони можуть репрезентувати внесок вітчизняної науки у світовий доробок.

Складність поняття "наукова школа" породжує безліч підходів до його трактувань. Однак, єдиним і беззаперечним твердженням усіх дослідників даного питання є те, що наукову школу може створити тільки науковець-

стан гармонії у відносинах між людьми, людей з природою і у самій природі. Розвивав ідеї космізму, що ґрунтуються на визнанні внутрішньої єдності людини і Космосу. Багато людей стали послідовниками й учнями В.І.Вернадського, серед них, зокрема, такі видатні природодослідники, як академіки А.Є. Ферсман, В.Г. Хлопін, О.П. Виноградов, які, в свою чергу, стали засновниками нових наукових напрямів, керівниками великих дослідницьких колективів.

Наукову школу було створено й українським ученим і педагогом, заслу-

нові принципів єдиної школи. Ставив питання про загальнодоступність вищої школи, автономію університетів.

Наукові школи у галузі педагогіки вищої школи було створено такими вітчизняними науковцями, як І.І. Кобиляцький, І.О. Рейнгард, О.Г. Мороз.

Однак, унесок українських наукових шкіл, особливо педагогічних, їх роль у світовій науці залишаються недостатньо вивченими. Окремого дослідження потребують і сучасні наукові школи України.